

Oświadczenie złożone przez senatora Ryszarda Knosalę na 78. posiedzeniu Senatu w dniu 9 czerwca 2011 r.

Oświadczenie skierowane do minister pracy i polityki społecznej Jolanty Fedak

Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy określa zadania państwa w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej. Jednym z instrumentów przewidzianych przez ustawę, za pomocą którego zadania te są realizowane, jest instytucja stażu. Na staż mogą zostać skierowane nie tylko osoby bezrobotne, ale także na przykład niektórzy absolwenci studiów wyższych. Wskazana instytucja pełni ważną rolę na rynku pracy. Pozwala młodym ludziom przezwyciężyć trudności w znalezieniu zatrudnienia zaraz po studiach, a potencjalnym pracodawcom daje czas na zweryfikowanie umiejętności i przydatności przyszłego pracownika.

Kwestia, na którą chciałbym zwrócić uwagę, dotyczy przesłanek wykluczających możliwość odbycia stażu, które określono w rozporządzeniu ministra pracy i polityki społecznej z dnia 20 sierpnia 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków odbycia stażu. Rozporządzenie w §1 ust. 3 stanowi, że „bezrobotny nie może ponownie odbywać stażu u tego samego organizatora na tym samym stanowisku pracy, na którym wcześniej odbywał staż”. Jak wynika z sygnałów, które otrzymuję, w praktyce oznacza to, że nierzadko odmawia się przyznania stażu osobom, które po okresie przerwy, wynikającym często z przesłanek obiektywnych i niezależnych od osoby odbywającej staż, chcą go kontynuować u tego samego pracodawcy. Jako uzasadnienie odmowy często podaje się, że stanowisko wskazane w aktualnym wniosku jest identyczne ze stanowiskiem zajmowanym poprzednio, a więc zachodzi negatywna przesłanka przyznania stażu.

Przedstawiona polityka urzędów pracy jest szczególnie dotkliwa dla tych bezrobotnych i absolwentów, których profesje z reguły nie wyszczególniają stanowisk pracy, a tym samym sztywnego zakresu obowiązków, jak ma to miejsce chociażby w zawodzie prawnika. W profesji tej trudno bowiem jednoznacznie wyodrębnić stanowiska, jakie potencjalnie można zajmować, gdyż istotą pracy jest tu płynne wykorzystywanie na kolejnych szczeblach rozwoju zawodowego umiejętności już nabytych. Tym samym nomenklatura poszczególnych stanowisk jest przeważnie kwestią drugorzędą, a kryterium ewentualnego zróżnicowania stanowisk wyodrębnionych w kancelarii prawnej stanowi przede wszystkim zakres powierzonych obowiązków, a co się z tym wiąże, ciężar rodzajowy spraw i stopień skomplikowania zagadnień prawnych, których analizy podejmuje się dana osoba.

Niezasadne odmowy przyznania stażu stwarzają nieraz patowe sytuacje: bezrobotny nie może kontynuować przerwanej stażu, a pracodawca, dla którego dotychczasowy okres pracy był zbyt krótki, aby w pełni ocenić przydatność danej osoby do pracy, w efekcie nie decyduje się na zaoferowanie jej zatrudnienia.

Aby uniknąć tego typu impasu, a jednocześnie dążyć do efektywniejszego wykorzystywania stażu jako instrumentu niwelującego bezrobocie, pragnę zwrócić się z prośbą o rozważenie wprowadzenia stosownych zmian w przepisach wskazanego rozporządzenia w celu ograniczenia występowania opisanych przypadków.

Z wyrazami szacunku
Ryszard Knosala